

ИНФОРМАЦИЈА

о оствареном расту потрошачких цена у јулу 2012. године

1. У јулу 2012. године у односу на претходни месец потрошачке цене су повећане за 0,1%¹, што указује на промену тренда кретања цена. Наиме, у другом тромесечју месечне стопе су биле знатно веће, тако да је за 1,1 п.п. остварена бржа динамика у односу на период јануар-март ове године (3,1% према 2%). Ово је допринело успоравању интензитета укупног текућег раста потрошачких цена. Слична констатација важи и код међугодишњег раста, који од маја има тенденцију раста, што се види из наредне табеле²:

- у % -

месец	месечни раст	текући раст	међугодишњи раст
јануар	0,1	0,1	5,6
фебруар	0,8	0,9	4,9
март	1,1	2,0	3,2
април	0,6	2,6	2,7
мај	1,4	4,1	3,9
јун	1,1	5,2	5,5
јул	0,1	5,4	6,1

На незнатну инфлацију у јулу, у највећој мери утицале су ниже цене поврћа (16,1%), конзумних јаја (5,4%), свежег јунећег, свињског и пилећег меса (0,6%), одређених врста воћа (у распону од 0,2% до 21,6%), тестенина (0,5%) и шећера (0,4%), као и ниже цене аутомобила (1,7%), горива и мазива (0,3%) и мобилне телефоније (0,9%). С друге стране цене цигарета су, услед раста произвођачких цена (7%) и промене износа минималне акцизе на цигарете (са 61 на 74,21 динар по паклици, на основу Одлуке о износива просечних пондерисаних малопродајних цена и минималних акциза на дуванске прерађевине («Сл. гласник РС», бр. 69/12) повећане за 8,7%, што је у значајној мери ублажило дејство извршених снижења цена, с обзиром да су цене осталих роба и услуга углавном биле стабилне.

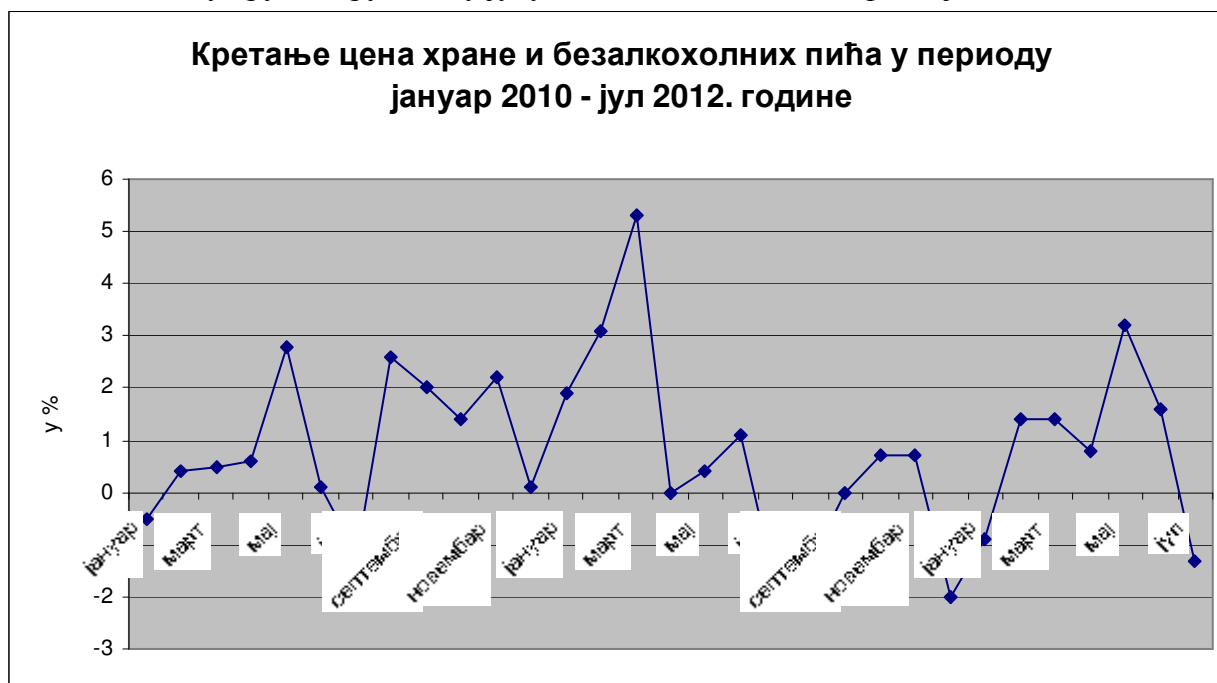
¹ Саопштење РЗС број 226 од 13.08.2012. године

² Прилог број 1 уз Информацију

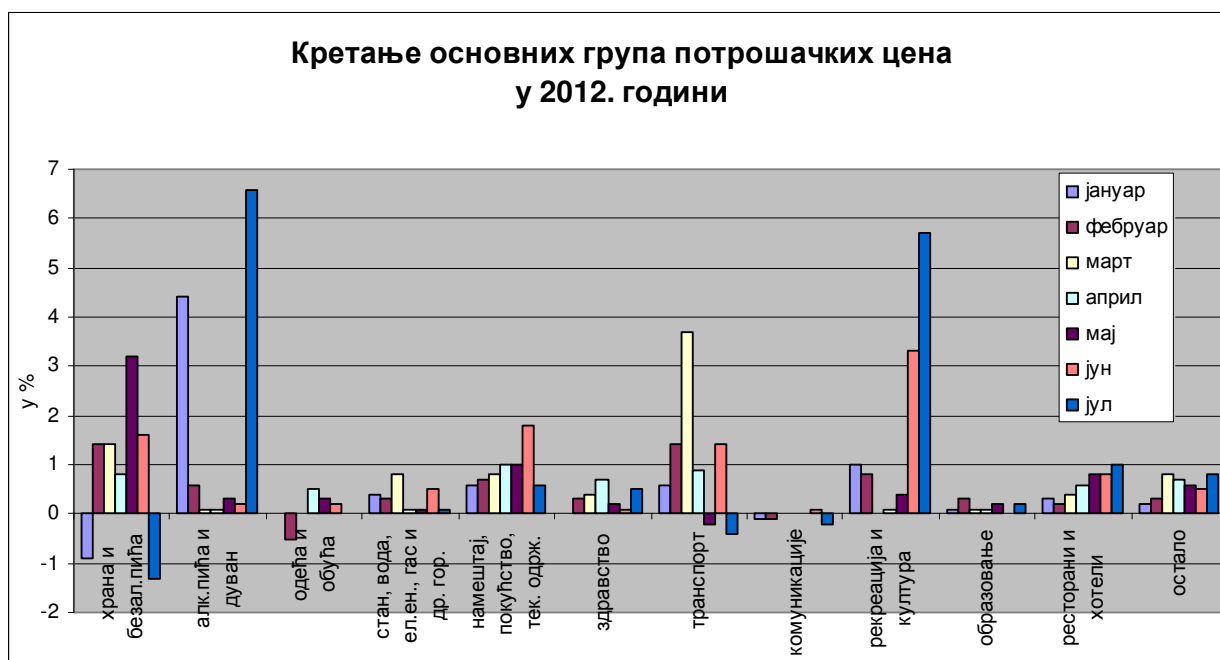
Интензитет кретања цена у наредним месецима зависиће, пре свега од овогодишњег рода пољопривредних култура, тј. цена хране и утицаја курса динара на увозне производе широке потрошње, као и раста цена производа и услуга чије су цене регулисане.

2. Повећања цена, у распону од 0,2% до 28,1%, у јулу ове године евидентирана су код: меса, рибе, шећера, џема, млека, сира и јаја, уља и масти, воћа, шећера, џема, меда и чоколаде, осталих прехранбених производа, безалкохолних пића, вина, пива, дувана, материјала за одећу, осталих одевних предмета, поправке обуће, материјала и услуга за одржавање и поправку стана, одношење смећа, чврстих горива, намештаја, покућства и тепиха, текстила за домаћинство, кућних апарата, стакленог посуђа, производа и услуга за одржавање стана, фармацеутских и осталих медицинских производа, стоматолошких и пратећих медицинских услуга, бицикала, осталих услуга у вези са употребом транспортних средстава, превоза путника авионом, опреме за пријем и репродукцију звука, информатичке опреме, медија за снимање слике и звука, осталих важних предмета за рекреацију и културу, опреме за спорт, камповање и рекреацију, баште, биљака и цвећа, кућних љубимаца, канцеларијског материјала, пакет аранжмана, хране и пића, личне неге и осталих личних предмета, осигурања транспортних средстава, финансијских услуга и осталих услуга. Учешће ових група производа и услуга у индексу потрошачких цена износи око 53,1%, с тим што учешће група чији је раст преко 0,5% износи око 33,1%, што указује на значајно учешће производа и услуга чије су цене незнатно повећане.

3. Посматрано по основним групама, на *јулско снижење потрошачких цена*, утицајле су, пре свега цене хране и безалкохолних пића које су снижене за 1,3%, а затим и ниже цене транспорта (0,4%) и комуникација (0,2%). Наиме, утицај снижења ових цена је за 0,4 процентна поена већи него што износи општа стопа, што значи да није било повећања цена у другим групама, у јулу би била забележена дефлација.

Непромењени ниво цена у односу на претходни месец је забележен код одеће и обуће, а најмањи интензитет раста је евидентиран код становања, воде, струје, гаса и других горива (0,1%). Незнатно су повећане цене образовања (0,2%), здравства (0,5%) и намештаја, покућства и текућег одржавања (0,6%), а затим остале робе и услуга (0,8%) и ресторана и хотела (1%). Највећи интензитет раста је остварен у групи рекреације и културе (5,7%, пре свега по основу виших цена пакет аранжмана за 28,1%) и алкохолних пића и дувана (6,6% и то цигарете су повећане за 8,7%, у просеку, а алкохолна пића за 1%).

4. У јулу ове године цене производа и услуга које су у надлежности Владе, односно јединица локалне самоуправе су мировале, осим код појединих стамбено комуналних услуга:

У јулу 2012. године **цене свих стамбено комуналних услуга** за домаћинства мировале су, изузимајући цену изношења смећа која је на нивоу Републике повећана за 0,6%, што представља изнадпросечно повећање. Оваква кретања резултат су повећања цена изношења смећа само у два града, и то у Крагујевцу за 11,6% и Шапцу за 3,3%. При том, повећање извршено у Крагујевцу је изнад дозвољеног оквира, док је оно извршено у Шапцу у оквиру дозвољеног

Цене јавног градског превоза задржане су у јулу на нивоу из претходног месеца.

5. **Цене основних деривата нафте**, према подацима статистике, у јулу у односу на претходни месец ове године, *снижене су за око 0,4%*, с тим што су цене деривата нафте из домаће производње ниже за 0,2%, а из увоза за 0,7%. Посматрано по врстама деривата, цене бензина су остале на *непромењеном нивоу*, док је дизел гориво појефтинило у просеку за 0,8%.

У табели су приказане просечне малопродајне цене основних деривата нафте у децембру 2010. и 2011. године и у првих седам месеци 2012. године, као и индекс потрошачких цена у јулу 2012. године у односу на децембар 2011. године:

(дин./лит.)

	Моторни бензин БМБ -95	Дизел гориво Д 2	Евро дизел 10 ppm	Евро премијум БМБ -95	Уље за ложење
1	2	3	4	5	6
XII 2010. (база)	118,96	108,60	116,50	128,76	90,80
XII 2011. (база)	133,77	126,59	137,49	138,76	92,11
2012.					
I	133,95	127,17	137,34	138,21	92,50
II	135,66	129,51	139,83	140,35	96,49
III	144,48	140,49	149,24	149,77	108,58
IV	146,12	143,05	151,18	152,81	111,50
V	144,66	141,03	148,76	151,82	110,48
VI	147,22	140,39	148,66	156,02	133,50
VII	147,98	139,14	147,59	155,00	133,37
VII2012 /VI 2012 (индекс)	100,5	99,1	99,3	99,3	99,9
VII2012 /XII 2011 (индекс)	110,6	109,9	107,3	111,7	144,8

Извор:Подаци РЗС

На деривате нафте, који су у првих седам месеци ове године поскупели у просеку за 10,1%, се односи око 8,7% укупно оствареног раста потрошачких цена, који је у овом периоду износио 5,4%.

6. Извештајем о фискалној стратегији за 2012. годину и пројекцијама за 2013. и 2014. годину, који је Влада Републике Србије усвојила 14. децембра 2011. године, пројектована инфлација за 2012. годину износи **3,5%**, што претпоставља просечан месечни раст од 0,3%.

У периоду јануар-јул ове године остварен је раст потрошачких цена од 5,4%, што значи да је просечан месечни раст износио 0,75%. Под претпоставком да се овакав интензитет настави и у наредном периоду до краја године, годишња инфлација би била више него дуплирана у односу на пројектовану, односно циљану, тј. инфлација би износила око 9,5%.

На бази иновираних листе производа и услуга за које нумеричке смернице раста цена утврђује Влада у сарадњи са НБС, **регулисане цене**³ су у јулу повећане за 1,6% и то услед раста цена цигарета, као и у јануару (1,2%), док су у осталим месецима ове цене биле стабилне. Цене воћа, поврћа, меса, рибе и јаја (**непрерађена храна**) у јулу су снижене за 5,2%⁴, углавном по основу сезонског снижења цена, док су у осталим месецима (са изузетком јануара) расле. Такође, месечни раст цена производа и услуга који чини **базну инфлацију** (ИПЦ по искључењу хране, енергије, алкохола и цигарета) у јулу износи 0,8%, чиме се одржава убрзани тренд, који је присутан од јуна ове године (јануар 0,5%, фебруар

³ На бази података РЗС прерачунато у Министарству.

⁴ Податак НБС, www.nbs.rs/statistika/realnisektor/potrosackecene, tabela 27a.

0,5%, март 0,3%, април 0,5%, мај 0,5%, јун 1,1%)⁵. Полазећи од оствареног раста цена и обухвата ових група у индексу потрошачких цена, може се констатовати да је инфлација у јулу углавном опредељена снижењем цена *хране и деривата нафте*, с једне и повећањем цена цигарета, с друге стране, односно да се на базну инфлацију, и поред значајног повећања цена односи свега око 12% укупног месечног раста потрошачких цена.

Имајући у виду да укупна инфлација углавном зависи од кретања цена хране, енергије, акцизних производа и контролисаних цена, то значи да ће овогодишњи род пољопривредних производа за који се процењује да ће бити значајно мањи него очекивани, затим раст цена увозних производа по основу депресијације курса динара и инфлаторних очекивања у наредном периоду, као и раст контролисаних цена, бити одлучујући фактори на кретање инфлације у другој половини године. Поред тога, додатно дејство може имати и повећање стопе пореза на додату вредност.

Курс динара у првом полугођу ове године је повећан за 12,5%, с тим што је у првом кварталу био изражен знатно бржи интензитет раст, него у другом, односно у децембру претходне године курс динара је износио око 102,90 динара за 1 евро, а у јуну је био за око 13 динара виши. У јулу је средњи курс динара просечно био повећан за додатних 0,6%, тако да је депресијација курса динара у јулу ове у односу на децембар претходне године износила око 13,1%.

На нивоу Републике у протеклом периоду, раст зарада без пореза и доприноса је у периоду јануар-јун ове у односу на исти период претходне године номинално износио 10,4% а реално 5,8%⁶, док су пензије реално повећане за 1,4%. У истом периоду промет у трговини на мало бележи раст у текућим ценама за 5,1% а у сталним смањење за 0,9%⁷.

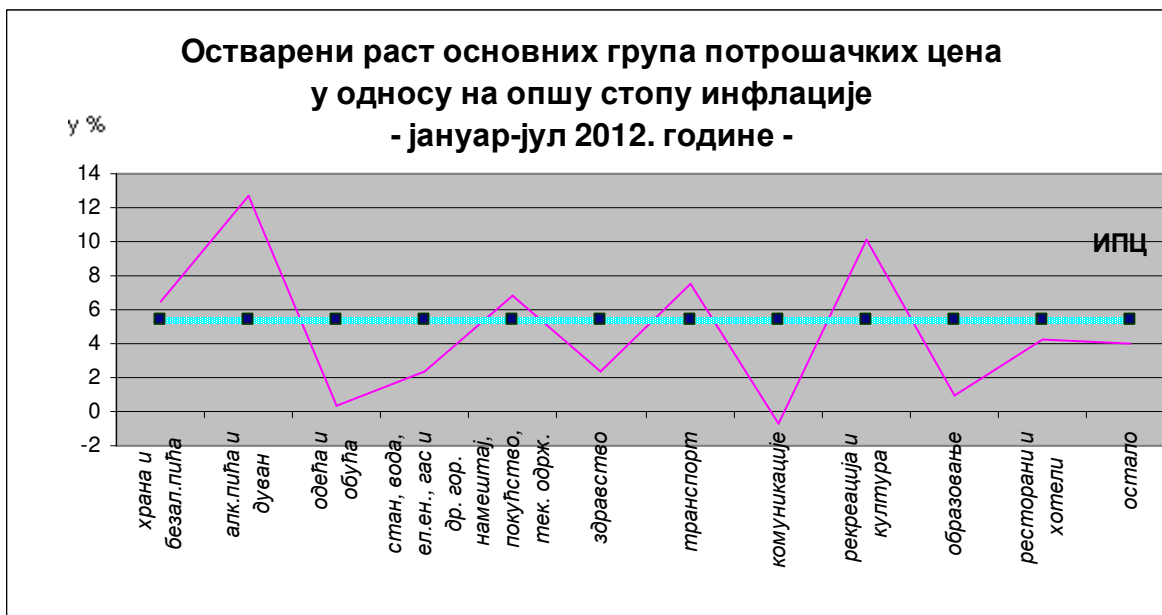
7. Укупан текући раст потрошачких цена у јулу 2012. године у односу на децембар претходне године **износи 5,4%**, с тим што је остварена бржа динамика код цена роба у односу на цене услуга (5,5% према 4,8%). Остварени раст цена је са непуном једном половином⁸ опредељен натпросечним повећањем цена групе хране и безалкохолних пића (6,5%). На другом месту, по дејству, са око 15%, су цене транспорта, које су такође, натпросечно повећане (7,5%). Највећи интензитет раста евидентиран је код алкохолних пића и дувана (12,7%), а затим код рекреације и културе (10,1%), на које се укупно односи око једна петина опште стопе раста потрошачких цена. Натпросечно су повећане и цене намештаја, покућства и текућег одржавања стана (6,8%), с тим што је њихов утицај незнатан. Цене осталих група су повећане испод просека и то: ресторани и хотели (4,2%), остала роба и услуге (4%), становање, вода, струја, гас и друга горива (2,3%), здравство (2,3%), образовање (1%) и одећа и обућа (0,3%), док су цене комуникација снижене (0,7%).

⁵ У документу НБС „Извештај о инфлацији – фебруар 2012. године“, *осврт* 2 (нови индикатор базне инфлације), предвиђено је да ће убудуће ИПЦ по искључењу хране, енергије, алкохола и цигарета, представљати базну инфлацију, као међународно прихваћену.

⁶ Саопштење РЗС број 206 од 25. јула 2012. године.

⁷ Саопштење РЗС број 211 од 31. јула 2012. године.

⁸ На основу података РЗС прерачунато у Министарству.

8. Међугодишњи раст инфлације у јулу ове у односу на јул претходне године износи 6,1%, што је за 0,6 процентних поена више него у претходном месецу. Цене роба су повећане за 5,8%, а услуга за 7,9%. Наиме, након једногодишњег снижења интензитета раста, од маја ове године међугодишњи раст поново бележи убрзање динамике и то услед раста цена хране и ниске базе из претходне године. Посматрано по групама производа и услуга, најмањи интензитет раста је евидентиран у образовању (1,1%) и здравству (2,9%), а испод просека су повећане и цене одеће и обуће (3,6%), стана, воде, електричне енергије, гаса и других горива (4,4%), комуникација (4,8%) и хране и безалкохолних пића (4,9%).

Незнатно изнад опште стопе су повећане цене ресторана и хотела (6,2%) и остале робе и услуга (6,8%), док су значајније повећане цене код транспорта (9,4%), алкохолних пића и дувана (10,9%), намештаја, покућства и текућег одржавања стана (11,6%) и рекреације и културе (13,4%).

Циљана инфлација, утврђена за ову годину од стране Народне банке Србије износи $4\% \pm 1,5$ п.п. Имајући ово у виду, може се констатовати да је остварена инфлација изнад горње границе циљане инфлације за 2012. годину. Процена је да у наредном периоду треба очекивати раст међугодишње инфлације, имајући у виду очекиване веће цене пољопривредних производа овогодишњег рода, повећање контролисаних цена производа и услуга које су у досадашњем периоду ове године „мировале“, као и раст цена увозно зависних производа, по основу значајне депресијације курса динара у протеклом периоду ове године.

КРЕТАЊЕ ПОТРОШАЧКИХ ЦЕНА ОД 2007. ГОДИНЕ

Година/месец	у %		
	Месечни раст ¹	Текући раст ²	Међугодишњи раст ³
<i>2007. година</i>			
јануар	0,4	0,4	5,4
фебруар	-0,3	0,1	4,1
март	0,6	0,7	4,1
април	0,7	1,4	3,2
мај	1,9	3,3	3,1
јун	0,4	3,7	4,0
јул	-0,2	3,4	4,2
август	2,5	6,0	6,5
септембар	1,6	7,6	8,0
октобар	0,5	8,2	8,9
новембар	1,4	9,7	9,3
децембар	1,2	11,0	11,0
<i>2008. година</i>			
јануар	0,9	0,9	11,5
фебруар	0,6	1,4	12,5
март	1,6	3,0	13,6
април	1,5	4,6	14,6
мај	1,8	6,5	14,5
јун	0,7	7,2	14,9
јул	-1,1	6,1	13,9
август	0,4	6,4	11,5
септембар	1,0	7,5	10,9
октобар	1,8	9,4	12,3
новембар	0,2	9,6	10,9
децембар	-0,9	8,6	8,6
<i>2009. година</i>			
јануар	2,1	2,1	10,0
фебруар	1,2	3,4	10,7
март	0,4	3,8	9,4
април	0,9	4,8	8,8
мај	2,1	7,0	9,1
јун	0,0	7,0	8,3
јул	-0,9	6,0	8,5
август	-0,1	5,9	8,0
септембар	0,3	6,2	7,3
октобар	-0,2	6,0	5,2
новембар	0,8	6,9	5,9
децембар	-0,2	6,6	6,6

МИНИСТАРСТВО СПОЉНЕ И УНУТРАШЊЕ ТРГОВИНЕ И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈА

Година/месец	Месечни раст ¹	Текући раст ²	Међугодишњи раст ³
<i>2010. година</i>			
јануар	0,5	0,5	4,8
фебруар	0,3	0,7	3,9
март	1,2	2,0	4,7
април	0,6	2,5	4,3
мај	1,5	4,1	3,7
јун	0,4	4,5	4,2
јул	0,0	4,5	5,1
август	1,4	5,9	6,6
септембар	1,3	7,3	7,7
октобар	1,0	8,3	8,9
новембар	1,5	9,9	9,6
децембар	0,3	10,3	10,3
<i>2011. година</i>			
јануар	1,4	1,4	11,2
фебруар	1,5	2,9	12,6
март	2,6	5,5	14,1
април	1,1	6,7	14,7
мај	0,4	7,1	13,4
јун	-0,3	6,8	12,7
јул	-0,5	6,2	12,1
август	0,0	6,2	10,5
септембар	0,2	6,3	9,3
октобар	0,4	6,8	8,7
новембар	0,9	7,7	8,1
децембар	-0,7	7,0	7,0
<i>2012. година</i>			
јануар	0,1	0,1	5,6
фебруар	0,8	0,9	4,9
март	1,1	2,0	3,2
април	0,6	2,6	2,7
мај	1,4	4,1	3,9
јун	1,1	5,2	5,5
јул	0,1	5,4	6,1

¹ Месечни раст – промена цена у текућем месецу у односу на претходни месец исте године

² Текући раст – промена цена у текућем месецу у односу на децембар претходне године

³ Међугодишњи раст – промена цена у текућем месецу у односу на исти месец претходне године

ОСТВАРЕНИ РАСТ ПОТРОШАЧКИХ ЦЕНА ПО ОСНОВНИМ ГРУПАМА

- у % -

	Месечни раст <u>07.2012.</u> <u>06.2011.</u>	Структура месечног раста	Текући Раст <u>07.2012.</u> <u>12.2011.</u>	Структура месечног раста
ПОТРОШАЧКЕ ЦЕНЕ – укупно	0,1	100,0	5,4	100,0
Храна и безалкохолна пића	-1,3	-365,9	6,5	46,0
Алкохолна пића и дуван	6,6	259,7	12,7	12,3
Одећа и обућа	0,0	0,0	0,3	0,3
Стан, вода, ел. енергија, гас и друга горива	0,1	6,7	2,3	7,3
Намештај, покућство, текуће одржавање	0,6	19,9	6,8	5,7
Здравство	0,5	15,6	2,3	1,9
Транспорт	-0,4	-32,8	7,5	14,9
Комуникације	-0,2	-6,9	-0,7	-0,5
Рекреација и култура	5,7	163,9	10,1	7,3
Образовање	0,2	1,2	1,0	0,2
Ресторани и хотели	1,0	14,4	4,2	1,5
Остала роба и услуге	0,8	24,2	4,0	3,1

Београд, 17. август 2012. године

